

Väike poiss, suur paat

Ja seal veeres nahkpall otse Brugge veehalli. Koenraad jooksis sellele järele. Oli külm sügisene pärastlõuna ning õhus rippus märja puidu ja viljatute lehtede lõhn. Ta mängis üksinda, sest tema punakas, lühikeseks lõigatud juuksed tähendasid, et ta ei saanud oma tänava teiste lastega kergesti sõpru. Tema ema oli lõiganud tema juuksed lühikeseks, et vältida täide, mis oli tavaline probleem tihedalt asustatud 15. sajandi linnas. Asjaolu, et tal polnud palju sõpru, ei olnud talle eriti tähtis. Tal olid Waterhalli mehed, kes rääkisid talle igasuguseid lugusid oma seiklustest hansakogulastel. Hansalaevad ei vedanud mitte ainult kaupu, vaid ka lugusid ja uudiseid kaugetest linnadest. Koenraad kuulas alati tähelepanelikult. Tema unistuseks oli hiljem, kui ta oli veidi vanem, saada samuti laevapoisiks suurel koggil. Ta oli kuulnud, et laevapoisid teevad rasket tööd, kuid saavad ka võimaluse näha kaugeid linnu nagu London, Lübeck või Novgorod.

Meestest rääkides hüüdsid nad talle: „Koenraad, tule ja võta palli, poiss! Enne kui me selle üle komistame!“ Tõepoolest, mehed olid kogu hommiku ringi käinud raskete kastidega, milles oli igasuguseid asju. Laevad olid sel hommikul Inglismaalt ja Prantsusmaalt saabunud, koormatud selliste kaupadega nagu vill, vürtsid ja vein. Koenraad pidi lihtsalt kükitama, et vältida paksu riiderulli tabamist, mida kaks meest olid just riidehallist veesaali toomas.

[joonis 1]

Brugge oli edukas ja oluline kaubanduskeskus tänu kvaliteetsele kangatootmisele, mis sai võimalikuks osaliselt tänu inglise villa tarnimisele ja kohalike käsitöölise peenele käsitööle. „Johan, kas sa võiksid meile veel kord öelda, kuhu see kogu riie läheb?“ küsis uudishimulik Koenraad. „Poiss igatahes! Kas ma pole seda teile juba tuhat korda öelnud?“ vastas Johan naerdes. Johan jutustas siiski uhkelt, et Brügge kangas on väga kuulud kogu Euroopas. „Kusagil pole nii head riidet kui meie kaunis Brügge linnas, väike poiss, et sa teaksid!“ Johan oli väga uhke oma rätsepa elukutse üle. Ei saanudki teisiti olla, ta oli seda teinud juba 18-aastasest peale. „Ka minu isa oli vedurijuht,“ ütles Johan sageli, „ja tema isa enne teda. See on raske, aga aus töö.“

„Nagu ma juba ütlesin, on Brugge'is hansakontor. Nii et see teeb ka meie linnast osa Läänemere ja Põhjamere äärsete linnade vahelisest kaubandusliidust. Teine linn, mis on samuti selles liidus, on Danzig. Just sinna lähevad need laevad, mida me praegu täidame, sel nädalal.“

Seda öelnud, kutsusid Johani sõbrad tagasi; ta pidi jälle appi minema. Koenraad jätkas taas oma palliga mängimist, samal ajal kui tema mõtted olid endiselt Johani jutu juures. Ta lükkas palli ette ja jooksis siis sellele järele. Ta kordas seda veel paar korda, kuni ta sellest tüdines ja hakkas nahkpalli natuke kõvemini peksma. Pall lendas edasi-tagasi Waterhalle ja Grote Markti vahel. Koenraad tegi mängu, et võimalikult osavalt turuplatsil jalutavaid inimesi kõrvale põigata. Kuid ühel korral ei õnnestunud see nii hästi... Püüdes palli jalaga peatada, komistas Koenraad kogemata ühe kiirustava mehe otsa. Viimane ei olnud sugugi lõbustatud ja lükkas palli ära nii kõvasti kui suutis. Pall tulistas edasi ja veeretask suure kiirusega Waterhalli. Koenraad vabandas põhjalikult ja jooksis kiiresti oma palli järele. Ta jooksis ülekuumenenud saali, kuid ei leidnud oma palli esimesel hetkel üles. Ta vaatas uuesti ringi ja... Aha! Seal nägi Koenraad seda veeremas. Aga ei... see rullus otse ühe paadi peale!

„Ei, minu pall!“ hüüdis Koenraad, tema hää l kajas läbi rahvarohke saali. Ta vaatas, kuidas pall

ühele paadile veerema hakkas. Hetkeks kõhkles ta. Ta ei teadnud, kas ta peaks oma palli järele minema. Mis siis, kui paat sõidab minema, kui ma seal olen, mõtles ta. Aga pall oli talle nii kallis; ema oli selle oma viimaste säästude eest ostnud.

Pärast lühikest kõhklust otsustas ta ikkagi oma palli otsida. Ta hingas sügavalt sisse ja astus habrasele laevatangile. Ta nägi oma sõpru Waterhalle'ist, kes töid laevale ja laevalt maha kastid, kangad ja muud tooted. Keegi ei paistnud talle tähelepanu pöörvat. Nii otsustas ta kiiresti otsida, et keegi teda ei näeks. Koenraad vaatas ringi, pilk libises üle teki, kuid ta ei näinud oma palli kuskil.

Järsku kuulis ta midagi: „Karel, kuhu me selle pildi paneksime? See on väga kallis ja me peame veenduma, et see kindlasti ei ole kahjustatud.“ Koenraad ehmatas tundmatust häälest, mis kostis tema selja tagant, ja sukeldus välkkiirelt kastihunniku taha. Ta hoidis hinge kinni, kuid sammud tulid üha lähemale.

Mehed peatusid otse kastihunniku ees ja panid oma maali sinna: „See on kindlasti piisavalt ohutu?“ Koenraad tundis, kuidas ta süda kurgus peksis, ja kummardus vaikselt edasi, lootes, et nad teda ei näe. Õnneks kuulis ta varsti pärast seda, kuidas meeste sammud kauguses kadusid. Rahustatult hingas ehmunud poiss välja ja jätkas otsinguid.

Mitu minutit otsis ta laeva igast nurgast ja just kui ta kavatses alla anda, märkas ta lõpuks oma palli! See oli peidetud väikesesse riietega täidetud ruumisse. Kahtlemata hüppas ta ruumi ja haaras oma armastatud palli süle: Sain selle, mõtles ta. Kuid äkki taipas ta midagi kohutavat: ta oli liiga väike, et ise ruumist välja ronida!

[joonis 2]

Siis hakkas Koenraad lootusetult karjuma. „Halloo? Kas keegi on siin? Aidake mind!“ Kordamööda ei kuulnud teda keegi. Tema vali hää l kajastus väikeses ruumis ja poiss tundis, kuidas pisarad tõusid. Et end rahulikuna hoida, mõtles ta Waterhalli meeste: nende lugudele kaugetest reisidest mööda Lübecki ja Danzigi rannikut. Ta mõtles ka omaenda tulevikule. Kas tal õnnestub saada sama kõvaks ja edukaks kui nemad?

Kuid siis ilmus talle meelde pilt oma emast. Ta oli teda ikka veel hoiatanud, et ta ei tohi kunagi lihtsalt laevale minna. „Mida ma olen teinud?“ küsis ta vaikselt.

Pärast igavikuna tundunud aega väsis Koenraad ära. Ta oli ju terve päeva mänginud. Tema silmad vajusid kinni, kuid ta püüdis end ärkvel hoida. Veel poole tunni pärast andis ta alla ja sulges silmad. Koenraad unistas sellest, mis oleks, kui tal oleksid tema vanused sõbrad, kui ta käiks koolis ja palju muud. Ta magas nii sügavalt, et ei saanud isegi aru, et laev oli väljunud.

Veidi hiljem oli õhtu. Päike vajus horisondil madalamale ja taevas muutus kõikvõimalike ilusate värvidega. Varese kräunimine äratas Koenraadi. Ta ehmatas üles ja vaatas ringi, teadmata

hetkeks, kus ta on. Kui kõik tagasi tuli, langes tema tuju. Aga kui ta üles vaatas, nägi ta äkki riidetükki, mis kiikus truubi ülaosas. Koenraad mõtles plaanile. Ettevaatlikult tõmbas ta korraks linatükist, et näha, kas see on kindel. Kui ta märkas, et see on kindel, ronis ta üles. Pärast mitu korda kukkumist õnnestus tal põgeneda. Lõpuks oli ta vaba.

Koenraad püüdis end rahustada, kuid see ei õnnestunud. Tema süda peksis rinnus väga kõvasti ja ta tundis end närviliselt, kui ta aeglaselt paadiservale roomas. Puit nirises tema jalgade all ja ta haaras ettevaatlikult paadiservast kinni. Mida ta pidi tegema? Kuidas ta saaks koju tagasi minna? Ta tahtis lihtsalt tagasi Brugge'i, kuid tal polnud aimugi, kuidas.

Päike hakkas aeglaselt merre vajuma, värvides taeva ilusaks, soojaks oranžiks. Koenraad tundis, kuidas tema hingamine kiirenes järsult, kui ta jälgis mehi paadis. Mehed olid hõivatud suurte trosside ja raskete kaupade teisaldamisega. Koenraad arvas, et võib-olla suudab ta end kusagil paadis varjata, kuni nad jälle maabuvad, ja siis maha tulla, ilma et keegi või miski seda näeks. Aga mis siis, kui nad olid juba teel Danzigi poole? Ainuüksi mõte sellest, et ta on kodust nii kaugel, hirmutas teda.

Järsku kuulis ta rasket häält, mis ütles: „Monnikerede! Me sildume siin, et lasti ümber laadida!“ Koenraad kuulas sügavat häält väga tähelepanelikult. Ta tundis selle nime kusagilt ära. Siis taipas ta. Monnikerede? Ta teadis seda nime! See oli Brugge lähedal asuv sadam, kus väiksemad laevad oma kaupa suurematele laevadele ümber laadisid. Tema õlgadelt langes tohutu koorem, et nad ei olnudki teel Danzigi. Tema süda hakkas juba rahulikumalt lööma ja ta tundis end palju paremini. Nii et Koenraadil oli veel võimalus laevast põgeneda.

Paat hakkas üha aeglasemalt ja aeglasemalt liikuma. Ta jälgis, kuidas mehed valmistusid dokkimiseks. Koenraad roomas tagasi voodikihi juurde, kus ta oli magama jäänud, ja jäi sinna täiesti vaikselt. Oma peidupaigast nägi ta just, kuidas mehed lina üle viivad hiiglaslikule hansakalale, mis oli kaugemal. Mehed olid nii hõivatud, et keegi ei märganud Koenraadi.

Koenraad teadis, et see oli see hetk. Ta pidi paadist maha saama, enne kui keegi seda märkab. Samal ajal, kui mehed tegelesid lasti mahalaadimisega, roomas ta ettevaatlikult lina tagant välja ja hiilis paadiservale. Tema süda peksis jälle väga kõvasti, seekord mitte hirmust, vaid põnevusest. Ettevaatlikult hüppas ta paadist välja ja maandus Monnikerede kai ääres.

Tema süda peksis ikka veel. Ta hingas sügavalt sisse ja heitis viimast korda pilgu paadile. Mehed ei märganud midagi ja töötasid vaikselt. Keegi ei teadnud, et paadis oli süütu poiss, kes oli peaaegu kogemata sõitnud kaugemale Danzigisse.

Koenraad haaras tugevalt oma lemmiknahast palli, hingas veel kord sügavalt sisse ja hakkas kõndima. Nüüd oli juba hilisõhtu ja päike hakkas loojuma. Suurem laev, millele väiksema paadi kaup oli laaditud, oli nüüdseks Danzigi poole lahkunud, nii et kai ääres ei olnud enam palju muud kui mõned hiired ja mõned mahajäetud paadid. Koenraad otsustas kõndida selles suunas, millest ta arvas, et see viib ta tagasi Brugge'i, kuid pärast mõnda aega kestnud kõndimist hakkas maastik nägema teistsugune, kui ta mäletas. Ta hakkas kõndima üha kiiremini ja kiiremini, lootes, et jõuab ikkagi Brugge'i, kuid ei. Koenraad vajus läbi põlvede ja istus maha. Tuul hakkas üha tugevamini puhuma ja taevast hakkas tilkuma tilkasid. Ees ootas pikk öö.

Autorid : Gaëlle Hautekiet, Teodora Macau, Sophie Emmerechts

Tänu Brugge linnaarhiivile, Brugge linnaraamatukogule ja Brugge muuseumidele.

Õpetajad: Margot Bullynck, Karel Gruyaert, Inge Staelens.

Projektis osalenud õpilased:

Gaëlle Hautekiet, Teodora Macau, Sophie Emmerechts.

Nathan Van Damme, Louis Degroote, Remi Cnockaert, Esther Gillis, Maya Brauwers, Stan Aerts, Eden Boutens, Nora Bruneel, Edgar De Laet, Victor De Roeck, Jeppe De Rycke, Julie De Wulf, Thymen Defever, Wout Florizoone, Mathis Lebbe, Rune Louwage, Lhasa Maveau, Juliette Schoemans, Remi Viaene.

Pildid: Maya Brauwers

Tõlge: DeepL.com (Pro versioon)